

NVO IR SKAIDRUMAS

**LIETUVOS VAIKŲ FONDO
ATVEJO ANALIZĖ**

2021 m. spalio

Autorius: Lietuvos vaikų fondas

2021 m. spalio

Viršelis:

Dailininkas Kazimieras Paškauskas

Piešinys Eglės Grikšaitės (6 m.)

Leidinyje parengtas projekto „Visuomenė ir NVO – Vystomasis bendradarbiavimas ir humanitarinė pagalba“ metu. Projektas finansuojamas pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas Nr. 10.1.2-ESFA-K-917 priemonę „Visuomenės nepakantumo korupcijai didinimo ir dalyvavimo viešojo valdymo procesuose skatinimo iniciatyvos“. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų parama šio leidinio parengimui nereiškia jos pritarimo turiniui, už kurį atsakingi jo autoriai; Europos Sąjunga negali būti laikoma atsakinga už leidinyje pateikiamos informacijos naudojimą.

Projektą koordinuoja:

Nacionalinė nevyriausybių vystomojo bendradarbiavimo organizacijų platforma
www.vbplatforma.org

Nacionalinė nevyriausybinių
vystomojo bendradarbiavimo
organizacijų platforma

EUROPOS
SOCIALINIO
FONDO
AGENTŪRA

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Terminai ir koncepcijos

Skaidrumas: valdžios, įmonių, organizacijų ir individue veiklos charakteristika, kai veikla, planai, finansavimas ir kita informacija yra pateikiama viešai ir aiškiai.¹¹ Siekiant užtikrinti skaidrumą gan dažnai teisės aktuose valstybės pareigūnams, valstybės tarnautojams, įmonių ir organizacijų vadovams bei patikėtiniams yra numatyta pareiga veikti matomai, nuspėjamai ir suprantamai.

1988 m. vasario mėn. 27 d. iniciatyvinė žmonių grupė įsteigė Lietuvos vaikų fondą (LVF) – nepolitinę, nereliginę, neturinčią narių, teisiškai registruotą, atitinkančią demokratijos principus, pelno nesiekiančią organizaciją, kurios pagrindiniai tikslai – labdara ir parama vaikams. 1988 m. kovo mėn. Lietuvos vaikų fondas pradėjo savo veiklą.

Lietuvos vaikų fondas:

vienas seniausių, jau daugiau kaip 30 metų veiklą vykdančių labdaros fondas Lietuvoje. Jis dirba su Lietuvos vaikais ir šeimomis, kuriems teikia įvairias socialines paslaugas bei adaptuoja Lietuvoje įtvirtinamas įvairias naujas, moksliniais tyrimais paremtas metodikas ir metodus: 2001 m. iš Vokietijos perimta ir pradėta taikyti produktyvaus mokymosi programa, 2012 m. iš Nyderlandų perimta ir pradėta taikyti „Aflatoun“ programa, 2017 m. iš Vokietijos perimta mediacijos programa ir kt.

Fondo misija:

prisidėti prie vaikų ir šeimų gerovės kūrimo ir inicijuoti pozityvius socialinius pokyčius.

Fondo veiklos rūšis:

vyriausybinių įstaigų ar privačių organizacijų, pagalbos organizacijų nukentėjusiesiems nacionalinių ir vietinių labdaros organizacijų ir specialistų-konsultantų teikiamų socialinių, konsultacinių, rūpybos, pagalbos pabėgėliams, nukreipimo į kitą instituciją ir panašių paslaugų asmenims ar šeimoms jų namuose ar kitur veikla (pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (2 redakcija) laikytina „Kita, niekur kitur nepriskirta, nesusijusi su apgyvendinimu socialinio darbo veikla“ (kodas 88.99)).

Fondo veiklos tikslai:

labdaros, paramos ir kitokios pagalbos teikimas Lietuvos Respublikos Labdaros ir paramos įstatymo bei Labdaros ir paramos fondų įstatymo nustatyta tvarka fiziniams ir juridiniams asmenims tarptautinio bendradarbiavimo, žmogaus teisių apsaugos, mažumų integracijos, socialinės globos ir rūpybos, neformaliojo ir pilietinio ugdymo, sveikatos apsaugos, kultūros, švietimo ir kitose visuomenei naudingose ir nesavanaudiškomis pripažįstamos srityse.

Fondo turimos kompetencijos:

Socialinė politika

Vaiko teisės

Lygios galimybės

Demokratijos plėtra

Švietimas

Vaikų ir jaunimo socialinis ir finansinis raštingumas

Darni plėtra

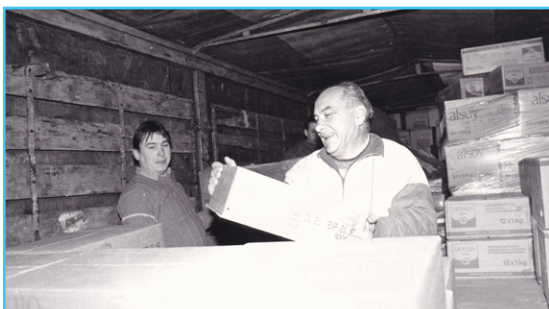
Trumpa veiklos istorija

Rėmėjų dovana - burbulai, sensoriniam kambariui Druskininkų „Saulutė“ sanatorijoje

Šeimynos vaikai, kuriems padėjo rėmėjai.

Prancūzijos skautų dovana - vaikų maistas (mišinukai).

Romų visuomenės centro statyba.

Europos Komisijos vertintojas Plamen Tončev ir Prancūzų organizacijos koordinatore Eve Poulton vizito metu.

Nuo pat įsteigimo 1988 m. Lietuvos vaikų fondas (toliau – Fondas) inicijavo ir rėmė alternatyvios institucinei vaikų globos formos atsiradimą Lietuvoje ir kartu su 12 tuometinių savivaldybių administracijų įkūrė 14 šeimyninių vaikų globos namų, vadinamųjų šeimynų. Be to, šio Fondo pagalba susikūrė įvairios bendrijos: Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“, gausių šeimų bendrija „Vilniaus šeimyna“ ir kitos.

Nuo 1993 m. iki 1995 m. Fondas bendradarbiavo su tuometiniu Krikščioniškuoju vaikų fondu (Ričmondas, JAV), dabar vadinamu „ChildFund International“. Pagal jų turimą patirtį pradėtos individualių vaikų rėmimo programos – „Šeimynos“, „Šeimos Lietuvos vaikams“ ir „Viltis“. Paramą per minimą laikotarpį gavo daugiau kaip 1500 vaikų. Krikščioniškasis vaikų fondas 1995 m. savo finansavimą nutraukė, tačiau Fondas jau buvo užmezgęs ryšį su Lietuvos našlaičių globos būreliu „Saulutė“ (Čikaga, JAV). Šis per 27 metus individualiai parėmė daugiau nei 500 vaikų. 1992 m. tuometinis Vilniaus bankas (dabar SEB bankas) pradėjo remti 10 našlaičių iki jiems sukaks 18 metų (iki 2021 m. rudens parėmė 33 vaikus). 2007 m. SEB bankas buvo įvertintas Švedijos verslo apdovanojimu (Swedish Business Awards 2007) už tikslingiausią įmonių socialinės atsakomybės projektą. Daugelis vaikų remiami keletą metų.

Nuo pat įsteigimo Fondas intensyviai dirba su tautinių mažumų vaikais. Ypač daug dėmesio jis skyrė romų bendruomenės integracijai į Lietuvos visuomenės gyvenimą. 1998 m. Vilniaus miesto savivaldybei skyrus žemės sklypą romų bendruomenės pastato statybai, Fondas kartu su partneriais dalinai finansavo jo statybą; 2000-2002 m. su partneriais iš Prancūzijos Fondas pirmasis Lietuvoje pradėjo teikti socialines paslaugas romų bendruomenei, įdarbino romų bendruomenės atstovus mokytojų padėjėjais, pradėjo ikimokyklinį romų vaikų ugdymą ir teikti kitas paslaugas. 2000 m. Fondas kartu su partneriais įsteigė viešąją įstaigą „Romų visuomenės centras“, 2004-2008 m. kartu su 7 Lietuvos ir 5 tarptautiniais partneriais įgyvendino novatorišką projektą EQUAL, kuriame didelis dėmesys buvo skiriamas projekto dalyvių kompetencijoms plėtoti. Projekto sėkmės istorija buvo aprašyta Europos Komisijos svetainėje bei pristatyta Europos baigiamojoje EQUAL konferencijoje Lisabonoje (Portugalija).

2016 m. Lietuvos vaikų fondas kartu su Trakų švietimo centru ir Lietuvos edukologijos universitetu organizavo švietimo darbuotojų kvalifikacijos kėlimą, vykdydamas Europos Ekonominės Erdvės studijų programos projektą. Projekto metu išversti ir išleisti programos „Aflatoun“ vadovėliai, skirti Europos žemyno vaikams: 3-6 metų amžiaus grupei, 7-14 m. amžiaus grupei ir neformalaus ugdymo vadovai.

Lietuvos vaikų fondas kartu su partnerių organizacija „Aflatoun International“ bei 18 kitų šalių organizacijomis plėtoja programos „Aflatoun“ taikymą Europoje (ES programos „Erasmus+“ lėšomis). Šiuo metu programos plėtrą Lietuvoje vykdo dvi regioninės trenerės.

„Aflatoun International“ organizacijos Europos ir Azijos šalių koordinatore Tetiana Van Waveren - Valkova ir regioninė trenerė Loreta Trakinskienė.

2017 m. Lietuvos vaikų fondo įdirbio dėka socialinio ir finansinio raštingumo programą „Aflatoun“ įvertino Vilniaus kolegijos Pedagogikos fakultetas: regioninė „Aflatoun“ trenerė Loreta Trakinskienė buvo pakviesta adaptuoti šią programą ikimokyklinio, pradinio ugdymo ir socialinio darbo studentams. Šio atvejo analizė (V. Juškienė, 2017) parodė, kad studentai programą ir jos pritaikomumą praktikoje įvertino labai teigiamai. Vilniaus kolegijos Pedagogikos fakultete pagal šią programą mokymas ir toliau tęsiamas.

Lietuvos vaikų fondas įvaldė novatoriškų socialinės inžinerijos sprendimų sklaidą valstybės lygiu, geba inicijuoti institucinius pokyčius, taip pat teikti kitoms organizacijoms metodinę pagalbą. 2012-2015 m. sėkmingai įvykdytas projektas „Ugdymas karjerai“ įtraukė 182 socialinės rizikos ar likusius be tėvų globos vaikus (nuo 16 metų amžiaus) bei esamus ir buvusius vaikų socialinių globos namų, specialiųjų internatinių mokyklų auklėtinius (16-29 metų amžiaus). Projekto sėkmės istorija buvo įvertinta apdovanojimu „Žingsniai 2014“, kurį suteikia Europos socialinio fondo agentūra.

Šiuo metu Lietuvos vaikų fondas įgyvendina Europos socialinio fondo lėšomis finansuojamą projektą „Sėkmingos karjeros akademija“ (Nr.08.3.1-ESFA-K-413-01-0015) Vilniaus apskrityje ir 2021 m. užbaigė to paties donoro remiamą projektą „Vyresnio amžiaus žmonių socialinė integracija“ (Nr.08.3.2-ESFA-K-415-01-0002).

Lietuvos vaikų fondo viena iš steigėjų ir direktorė Romualda Navikaitė per visą Fondo istoriją išliko ta pati. Kartu su komanda ji prižiūri ES projektų vykdymą, tarptautinius ryšius, vaikų aplinkos puoselėjimui, šeimų gerovės kūrimui ir tautinių mažumų integracijai skirtas programas.

Lietuvos Vaikų fondo pirmininkas Juozas Nekrošius (kairėje) ir Krikščioniškojo vaikų fondo Europos biuro vadovai.

Sandėlyje skaičiuojama labdara.

Teisinė bazė ir skaidrumo standartai

Šia atvejo analize siekiame pateikti Fondo vykdomų veiklų skaidrumo principus ir atskaitomybės metodus. Svarbu pabrėžti tai, kad Fondas vykdo skirtingas humanitarines veiklas:

- Vaikų individualios paramos programos.
- Finansinės paramos teikimas studentams pagal rėmėjų nuorodas.
- Vaiko teisių mokymas, socialinių įgūdžių ir vaikų rankdarbių užsiėmimų, pagalbos ruošiant pamokas organizavimas Kirtimų taboro vaikams Romų visuomenės centre.
- Apšildymo krosnių įrengimas vaikų globos įstaigose.
- Labdaros bei paramos vaikų globos įstaigoms, ligoninėms, kitoms paramos organizacijoms ir pavieniams asmenims organizavimas ir teikimas.
- Patirties perteikimas Baltarusijos kolegoms iš nevyriausybinių ir valstybinių organizacijų bei savivaldos institucijų.

Lietuvos vaikų fondo direktorius Romanas Burba ir Romualda Navikaitė Čikagoje, JAV.

Pirmosios įrengtos krosnys programos „Šiluma vaikams“ metu.

Labdaros perdavimas.

Viešinimas interneto svetainėje ir socialinėse paskyrose

Fondo teisinę bazę ir visus veiklų reglamentuojančius dokumentus galima rasti jo tinklalapyje adresu <https://www.lietuvosvaikufondas.eu/>.

Teisinė bazė:

- Registravimo pažymėjimas
- Nauji įstatai, įregistruoti 2020 m. sausio 27 d.
- Juridinių asmenų registro tvarkytojo pranešimas apie paramos gavėjo statuso suteikimą ar panaikinimą

Šie kertiniai Fondo dokumentai atspindi teisinės veiklos reglamentavimą, paramos gavėjo statuso teisėtumą ir veiklos vykdymo standartus.

Remiantis šiais teisiniais nuostatais, Fondas kasmet viešai skelbia veiklos ir finansines ataskaitas.

Veiklos ir finansinės ataskaitos Fondo tinklalapyje prieinamos už 2020 m., 2019 m., 2018 m., 2017 m., 2016 m. ir 2015 m. Toje pačioje interneto paskyroje, šalia veiklos ir finansinių ataskaitų, galima rasti ir 2016 m. auditoriaus išvadą. Tinklalapyje taip pat reguliariai atnaujinamos Fondo naujienos.

Skaidrumo pavyzdys: 2020 m. veiklos ir finansinė ataskaita

2020 m. veiklos ataskaita

Veiklos ataskaitoje galima rasti Fondo humanitarinės veiklos – paramos ataskaitą ir veiklas: čia detalizuojama vykdyta humanitarinė veikla, paramos rūšys, įsigytos priemonės, paramos skyrimas programoms ir kasmetinės veiklos vykdymo procesas, pasiekimai ir iššūkiai. Detalizuojama parama, skirta konkrečioms Fondo programoms finansuoti.

Taip pat pateiktos projektų vykdymo veiklos ir santraukos; projektai, kuriems gautas finansavimas, aprašomi atskirai. Projektų veiklos ataskaitose galima rasti projektų tikslus, turinį, metines veiklos sumas.

PROJEKTAI

„Saulutė“, „Arjauta“ ir „Šeimos – Lietuvos vaikams“

Projektai tęstiniai: pradžia 1993 m. – iki šiol

Ieško rėmėjų ir remia šeimas, paėmusias globoti ir ugdyti našlaičius bei vaikus, netekusius tėvų globos, remia nukentėjusius nuo nelaimių vaikus. Remia AB SEB bankas, ChildFund Germany ir Lietuvos našlaičių globos grupė „Saulutė“.

Tampriausi ryšiai ieškant rėmėjų iliška su Lietuvos našlaičių globos būreliu „Saulutė“ (Sunlight Orphan Aid for Lithuania) iš Čikagos (JAV), kopirmininkės Lina Smilgienė ir Daina Siliūnienė. 2020 m. savo veiklą kaip pirminkė baigė p.Indrė Tijūnelienė (Tijūnelis). Nuoširdus ačiū p.Indrei už jos atsidavimą šiai labdarinei veiklai ir jos šeimos indėlį. 2020 m. su „Saulutės“ vadovėmis bei kitais už konkrečias programas atsakingais darbuotojais bendrauta el. paštu ir telefonu, aptarta bendradarbiavimo perspektyva.

Prasidėjus karantinui dėl Covid-19 išryškėjo kompiuterių trūkumas, ypač mažas pajamas gaunančiose šeimose. Kompiuterių poreikis buvo ypač aktualus, todėl su „Saulutės“ finansine pagalba buvo nupirka 70 kompiuterių, kurie perduoti vaikų dienos centrų globojamoms šeimoms.

Ilgalaikė paramai vaikams 2020 m. panaudota 50 660,01 Eur, šeimų ir kitų organizacijų paramai – 27 543,00 Eur.

2020 m. veiklos ataskaita: ilgalaikių programų ataskaita.

PLANUOJAMI DARBAI 2021 METAIS

2021 metais tęsime 2020 m. ir ankstesniais metais pradėtus darbus. Daugiausia dėmesio planuojame skirti:

- vaikų individualios paramos programos plėtrai;
- projektų „Vyresnio amžiaus žmonių socialinė integracija“ ir „Sėkmingos karjeros akademija“ vykdymui;
- projekto „Būk mano draugu“ įgyvendinimui;
- organizuoti vaikų socialinio ir finansinio raštingumo programas Aflatoun mokymus vaikų dienos centrų ir kt. darbuotojams;
- prisidėti prie Nacionalinės vystomojo bendradarbiavimo organizacijų platformos veiklos;
- vystyti glaudesnę bendradarbiavimą su kitomis valstybės, savivaldybių ir kitomis viešojo sektoriaus ir nevyriausybinėmis organizacijomis;
- dalyvauti NVO konfederacijos vaikams ir Nacionalinės vystomojo bendradarbiavimo organizacijų platformos organizuojamuose mokymuose;
- skirti savo dėmesį kitiems aktualiems klausimams.

2020 m. veiklos ataskaita: projektinių programų ataskaita.

Humanitarinės dilemos

Fondui pradėjus vykdyti paramos veiklas Lietuvos romų bendruomenei, lietuvių finansinė parama Fondui gerokai sumažėjo. Į klausimą „Kodėl egzistuoja toks selektyvus humaniškas?“ dažniausiai girdimas atsakymas yra: „O kam *jiems* [romams] pagalbos reikia?“ Tokia situacija akivaizdžiai rodo, kad, deja, Lietuvos visuomenėje egzistuoja neigiami stereotipai ir išankstinis nusistatymas romų atžvilgiu, nors dažnu atveju su romais neturėta jokie tiesioginio kontakto ir iš arčiau nesusipažinta. Tokius stereotipus pakeisti yra labai sunku, o finansinės paramos rinkimas šioje situacijoje nėra tinkamas sprendimas: žymiai naudingiau investuoti laiko, pastangų ir išteklių į bendrų veiklų plėtojimą, kultūrinę ir socialinę įvairių tautų integraciją bei bendro darbo stiprinimą. Tai turi būti daroma lygiateisiu principu, o ne kaip labdara „jiems“ (t. y. romams). Turint daugiau bendrų veiklų įvairiuose Lietuvos miestuose, būtų greičiau paruošta „dirva“ bendrystei visuomenėje.

Situacija 1988 m. ir išmoktos pamokos

1988 m. įsikūrusio fondo pagrindiniai iššūkiai:

- organizacija naujai sukurta;
- sunkumai dėl didelių politinių, socialinių ir ekonominių aplinkybių šalyje pasikeitimų;
- šalies specifika;
- fondo veiklos pradžia nuo nulio:
 - darbuotojų paieška
 - patalpų paieška
 - baldų ir kitos reikalingos įrangos įsigijimas

Susitikimas su partneriais iš Latvijos ir Estijos.

Gero valdymo priemonės

Nuo pat veiklos pradžios Fondas, kaip naujai įsikūrusi organizacija, bendradarbiaujanti su užsienio ir nacionaliniais partneriais, turėjo įvertinti ir gero valdymo priemones. Buvo svarbu, kad ir valdyba, ir darbuotojai suprastų, jog:

- Fondas yra atskaitingas bendruomenėms
- Fondas yra formali struktūra
- Fonde svarbus valdymo ir administravimo atskyrimas
- Fondas yra misiją turinti ir ją vykdyti privalanti organizacija
- Fondas siekia aukštų profesinių ir etinių standartų

Lietuvos vaikų fondo vadovai įteikia prizą "Už taurų poelgį vaikystei" "Saulutės" organizacijos pirmininkei Indrei Tijūnelienei (Čikaga, JAV).

Pagrindinis naujai įkurto Fondo dėmesys nukrypo į vaikų globos namų stiprinimą ir pagalbą globojamiems vaikams. Tuomet pasirodė ir pirmieji įstatymų siūlymai dėl pašalpų didinimo, prasidėjo diskusijos dėl šeimyninių globos namų steigimo kaip tinkamesnės alternatyvos valstybiniam globos namams.

Tuomet, pradėjus ir humanitarinę veiklą, Fondas išgyveno ir praktinius naujakurio iššūkius: rasti tinkamas patalpas, baldus (jų laisvai gauti tuo laikotarpiu buvo beveik neįmanoma, tik pagal vadinamuosius „talonus“), kitą reikalingą įrangą – tokie praktiniai dalykai sukėlė daug sunkumų. Be to, buvo sunku rasti ir darbuotojų, turinčių patirties šioje sferoje ir suprantančių jos specifiką. Pradėjus humanitarinę veiklą, reikėjo mokytis ir skaidrumo principų – pvz., gavus piniginę auką, rašyti ne tik ataskaitos dokumentai, bet ir padėkos laiškas aukotojams – kad jie būtų ramūs, jog jų auka gauta.

Kasmetinės atskaitomosios konferencijos akimirka.

Remiantis šiais principais, buvo siekiama atskirti Fondo valdymą nuo administravimo. Veiklos eigoje pastebėta, kad valdybos, kurios didelę dalį sudarė savo sričių (bet ne valdymo) profesionalai, nariai neturi daug fondų valdymo patirties, todėl jie pasigedavo didesnio Fondo veiklų poveikio visuomenei. Fondo administracija nuo pat pradžių buvo atskaitinga valdybai. Jo veiklų detalės ir pasiekimai pristatomi kasmetinėse konferencijose, į kurias kviečiami ir savivaldybių atstovai, ir paramą suteikę asmenys, kurie tiesiogiai gali užduoti klausimų apie Fondo veiklas ir kaip panaudojami jo surinkti pinigai. Tai rodo nuo Fondo įkūrimo taikytą svarbų skaidrumo principą.

Atsiskaitymas valdybai ir konferencijai

Šeimyninių vaikų globos namų (šeimynų) steigimas

Pradėjus steigti šeimynoms, Fondas aktyviai suteikė humanitarinę paramą ir pagalbą:

- baldais, patalyne, namų apyvokos prekėmis;
- drabužiais;
- pradėtos vykdyti JAV Krikščioniškojo vaikų fondo vaikų paramos programos bei individualių rėmėjų dovanojami šaldytuvai, šaldikliai ir skalbimo mašinos.

Labdaros perdavimas šeimoms ir organizacijoms.

Detali informacija apie paramą šeimynoms buvo teikiama ir tų rajonų savivaldybėms, kuriose šeimynos įsikūrė. Buvo nurodomos konkrečios paramos sumos ir jų teikimo laikotarpiai. Tai – ne tik skaidrumo principo laikymasis, bet ir informacijos viešumas tiek šeimynų, tiek savivaldybių atžvilgiu. Skaidriai paviėšinus Fondo suteiktą paramą, savivaldybės iš savo pusės galėjo įvertinti situaciją ir taip pat prisidėti prie visų šeimynų poreikių užtikrinimo.

Subūrus globotinius į šeimyną, jiems dažnai reikėdavo įvairių kasdienių dalykų, tokių kaip baldai, drabužiai, namų apyvokos daiktai (pagal to meto nuostatus, išėjus iš vaikų namų žmogus turėdavo „teisę“ iš valstybės gauti tik vienus drabužius). Todėl Fondui buvo svarbu reaguoti greitai; tam reikėjo skubiai rasti rėmėjų. Tą įgyvendinti padėjo tai, kad dažnai rėmėjų ieškodavome rajone, kuriame buvo steigiama globos šeimyna. Tokiu būdu buvo prisidedama ir prie didesnio donorų pasitikėjimo – pvz., jei šeimyna steigiama Tauragėje, buvo kreipiamasi pagalbos į Tauragės baldų įmonę.

Tuo laikotarpiu Fondas turėjo ir tarptautinių rėmėjų, daugiausia – iš JAV. Jų parama taip pat buvo skiriama konkrečioms poreikiams tenkinti, pvz., šeimynai steigiantis, jai reikia namų įrangos, tokios kaip šaldytuvai. Tokiose situacijose buvo sudaromi poreikių ir įsigytų prekių sąrašai, kartu nurodant vietas, kurioms tie daiktai skirti. Taip įgyvendintas administracinio skaidrumo principas, o donoriai – didžiąją dalį jų tuo metu sudarė išeiviai iš Lietuvos – dažnai atvykdavo aplankyti savo paremtų šeimynų; taip jie savo akimis įsitikindavo, kur ir kaip konkrečiai panaudoti jų paaukoti pinigai.

Indrė Tijiūnėlienė (dešinėje) - Čikagos „Saulutės“ pirmininkė su Nijole Lisevičiene (kairėje) - Trakų švietimo centro direktore.

Žinios apie materialinę (piniginę) paramą šeimynoms nuo jų įsteigimo dienos

Eil. Nr.	Šeimynos	Įsteigimo data	Piniginės pašalpos suteikimo data ir žinybos pavadinimas											
			1989 m LVF, rb įsikūr.	1990 m LVF, rb įsikūr.	1991 m LVF, rb	1992 m LVF, rb	1992 m LVF, rb žiem. sez.	1992 m S.ap.m-ja rb	1993 m S.ap.m-ja Lt	1992 m IV ketv. KVF tal.	1993 m I ketv. KVF tal.	1993 m II ketv. KVF tal.	1993 m liepos m. KVF Lt	1993 m rugpjūtis KVF Lt
1.	R. ir B. Bernotavičiai	1988	3000.00	-	1000.00	9000.00	35000.00	14400.00	240.00	25875.24	52992.96	67363.20	198.42	188.58
2.	V. ir V. Dilnikai	1990	-	3000.00	1000.00	6000.00	35000.00	12000.00	300.00	54307.62	130742.90	123695.70	437.65	1669.45
3.	G. ir V. Grigaliūnai	1989	3000.00	-	1000.00	7000.00	35000.00	12000.00	240.00	21562.70	38495.42	91076.10	276.22	224.08
4.	N. Gelbūdienė	1990	-	3000.00	800.00	7000.00	35000.00	14400.00	200.00	26762.70	44268.80	89321.75	165.35	157.15
5.	N. ir R. Kučinskai	1990	-	3000.00	1000.00	8000.00	35000.00	14400.00	240.00	62932.70	51514.96	82586.00	198.42	437.08
6.	M. ir S. Lukošiai	1989	3000.00	-	1000.00	6000.00	35000.00	12000.00	200.00	21562.70	36230.00	56136.00	165.35	157.15
7.	V. ir E. Mažrimai	1990	-	3000.00	600.00	9000.00	35000.00	12000.00	200.00	48157.70	36230.80	66284.60	165.35	157.15
8.	S. ir J. Puodžiuviai	1989	3000.00	-	1600.00	12000.00	35000.00	19200.00	320.00	34500.32	57969.28	100237.60	295.68	251.44
9.	J. ir L. Siručiai	1990	-	3000.00	1000.00	8000.00	35000.00	14400.00	200.00	32375.24	41211.52	66386.00	165.35	210.40
10.	T. ir J. Tichonovai	1990	-	3000.00	800.00	7000.00	35000.00	12000.00	200.00	21562.70	36230.80	56136.00	262.60	157.15
11.	R. ir J. Ratnikai	1989	3000.00	-	1400.00	8000.00	35000.00	21600.00	400.00	30187.78	55481.12	88739.00	270.39	220.01
12.	V. ir J. Šepučiai	1988	3000.00	-	1200.00	9000.00	35000.00	16800.00	320.00	30427.70	40988.80	56136.00	204.25	157.15
13.	A. ir G. Kazlauskai	1991	-	-	6000.00	5000.00	35000.00	9200.00	320.00	12937.62	33633.48	45538.05	118.66	165.29
14.	L. ir J. Valinčiai	1992	-	-	-	10000.00	35000.00	19200.00	320.00	21562.70	36230.80	56136.00	165.35	157.15
	Iš viso		18000.00	18000.00	18400.00	111000.00	490000.00	203600.00	3700.00	444715.42	692221.64	1045772.0	3089.04	4309.23

Ataskaitos pavyzdys savivaldybėms.

Paramos rinkimo metodai: Kalėdinis renginys Vilniaus Sporto rūmuose, 1988 m. gruodis

Vienas iš veiklos vykdymo pavyzdžių buvo ir rėmėjų paieškos, ir bandymai pritraukti lėšas. 1988 m. gruodį organizuotas Kalėdinis renginys, kurio tikslas – suburti žmones bendrai šventei ir pasidalinti įvairiais švenčių papročiais. Tam Fondas buvo specialiai paruošęs atvirukų, leidinių apie Kalėdas ir kitų priemonių. Šis renginys buvo mokamas, o nedidelis iš jo gautas pelnas paskirtas organizacijos veikloms finansuoti.

Kalėdinio renginio atvirukas

LVF vykdomos projektinės ir paramos veiklos:

- Projektai
- Tarptautiniai seminarai
- Parama materialinėmis vertybėmis
- Parama lėšomis
- Parama besikuriančioms organizacijoms
- Atsiskaitymas užsienio organizacijoms / donorams
- Atsiskaitymas Lietuvos institucijoms

Pirmąją paraišką donorų finansuojamam projektui Fondas kartu su partnerių organizacija iš Prancūzijos „Un Enfant Par la Main“ pateikė 1996 m. Tai buvo projektas „Druskininkų sanatorija „Saulutė“. Už projekto įgyvendinimą Fondas atsiskaitė savo partneriams Prancūzijoje, kurie savo ruožtu atsiskaitydavo donorams Belgijoje. Pirmuosius Fondo vykdytus projektus dažnai lankydavo ekspertai iš Belgijos, ir be administracinės patikros, jie teiraudavosi apie esamą situaciją ir iššūkius, su kuriais Fondas susiduria.

Vieno iš šių ekspertų vizito metu lankėmės Vilniaus Kirtimų tabore, kur poreikiai buvo didžiuliai: pvz., tik vienas vandens šaltinis visai bendruomenei ar kliūtys vaikams pasiekti mokyklas. Šio donoro iš Belgijos paskatinti pradėjome tikslingesnį darbą su romų bendruomene – dar gerokai prieš tai, kai buvo įkurtas Romų visuomenės centras. Veiklos prasidėjo Vilniaus 58-ojoje vidurinėje mokykloje 2000 m.; Fondas organizavo ir apmokėjo kasdienes taboro vaikų keliones į mokyklą. Taip pat turėjome ir asistentus iš romų bendruomenės (vyrą ir moterį), kurie lydėdavo vaikus į mokyklą ir padėdavo vaikams ir mokytojams su vertimu iš lietuvių kalbos; tai vykdėme dar iki 2003 m. atsiradusio Europos standarto moksleiviams turėti juos lydinčius bendruomenės suaugusius asmenis.

Poreikių išsiaiškinimas visuomet buvo svarbus skaidrumo akcentas. Dar 1993 m. atlikome sociologinį tyrimą apie Baltijos šalių skirtingą negalią turinčių asmenų šeimų poreikius ir ugdymo įstaigų situaciją. Tais pačiais metais rengėme ir tarptautinį seminarą apie vaikus su negalia Baltijos šalyse, kurio metu buvo ne tik pateikti tyrimo atskleisti duomenys, bet ir sudaryta galimybė seminaro dalyviams apsilankyti įstaigose pagal turimą profesiją. Partneriai iš JAV ir Europos, ministerijų, ugdymo įstaigų, Seimo atstovai galėjo diskutuoti, kaip spręsti esamus iššūkius ir judėti toliau. Tokia tarpsektorinė partnerystė padėjo ir tikslingiau, ir skaidriau vykdyti kitas programas.

Teikėme pagalbą ir besikuriančioms NVO. Pavyzdžiui, Fondas padėjo įsteigti bendriją „Viltis“, dalijosi savo valdymo ir administracijos principais. Kitas NVO remdavome ir materialiai arba dalindavomės patalpomis.

Pasivaikščiavimas po Palangos Botanikos parką.

Partnerystė skaidrumui ir poveikiui

Tiek valdyme, tiek veiklose vienas iš Fondo tikslų yra kurti ir stiprinti partnerystes. Į seminarus, konferencijas ir renginius kviesdavome skirtingų sektorių atstovus – praktikus ir sprendimų priėmėjus, rėmėjus bei žmones, kuriems skirtos mūsų veiklos.

Viena iš pirmųjų socialinių reklamų Lietuvoje.

Parama romų bendruomenei

Parama maistu buvo viena iš humanitarinės veiklos kryptų. 1996-1999 m. skurdžiau gyvenančių šeimų maitinimą rėmė Nyderlandų organizacija „Stichting Het R. C. Maagdenhuis“. Visą šį trejus metus trukusį humanitarinės pagalbos laikotarpį kiekvieną mėnesį organizacija skirdavo paramą maistui 20-25 šeimoms. Romų bendruomenė pati sprendė, kam ši parama atitekdavo. Kartu su šeimomis vykdavome įsigyti produktų; efektyvu buvo tai, kad jie juos rinkosi pagal esamus poreikius. Skaidrumo principą čia garantavo tiek parduotuvių čekiai, tiek pačios bendruomenės raštiški patvirtinimai apie gautos paramos kiekius. Tiesa, šiuo atveju dažnai kildavo sunkumų ne dėl atskaitomybės, o dėl šeimų atstovų neraštingumo: dėl šios priežasties jie ne visuomet galėjo pilnai įvertinti gaunamus produktus ir juos patvirtinti parašu.

Siekdami spręsti neraštingumo problemą, pradėjome naują projektą – įkūrėme Romų bendruomenės centrą. Prireikė ir tarptautinių partnerių pagalbos – kolegos iš Nyderlandų kartu su Fondo atstovais vykdavo į Tautinių mažumų departamentą prie LR Vyriausybės, Vilniaus miesto savivaldybę ir kitas įstaigas. Centras buvo įkurtas bendradarbiaujant tarpsektoriniams partneriams: dalis lėšų surinkta iš užsienio, dalį paskyrė Lietuvos valdžios institucijos.

Centre romų vaikai buvo paskirstyti į dvi grupes: darželio ir priešmokyklinę. Taip pat buvo teikiamos socialinių darbuotojų paslaugos šeimoms, dirbo bendrosios praktikos gydytojas ir vaikų pediatras. Ilgainiui šios veiklos buvo integruotos į kitas mokymo įstaigas.

Maisto perdavimas Romų šeimoms.

Siekiant užtikrinti veiklos rezultatų efektyvumą ir supratimą, kaip ir koks centras turėtų ir galėtų gyvuoti, buvo daug tarptautinių veiklų ir partnerysčių. Mūsų organizacija-partnerė iš Nyderlandų suteikė finansavimą vizitui į Čekiją ir Slovakiją, kur lankėmės įvairiuose miestuose įkurtuose romų bendruomenių centruose.

Su gyvenimo sąlygomis Kirtimų tabore susipažino Krikščioniškojo vaikų fondo Europos biuro darbuotoja Anastasia Anthopoulos (3-ia iš kairės) ir Europos Komisijos vertintoja Marie- Noelle Grell (viduryje).

Atsiskaitymas rėmėjams, pagrindinės priemonės:

- Prekių įsigijimo važtaraščiai
- Prekių padalijimo šeimoms sąrašai su parašais
- Rėmėjų atvykimas ir šeimų lankymas
- Bendravimas su šeimomis ir kitų poreikių aiškinimasis
- Fotografijos, padėkos laišakai

Paramos programa su Krikščioniškuoju vaikų fondu (JAV):

- Individualių vaikų rėmimas nuo 1993 m.
- Vaikų anketų parengimas rėmėjams pagal nustatytą formą
- Bendradarbiavimas su miestų ir rajonų vaiko teisių apsaugos tarnybomis

Individualių vaikų rėmimas nuo 1993 m. vykdomas pagal asmeninius poreikius ir yra skirtas saugiai vaiko erdvei užtikrinti. Paramos prašoma ir ji skiriama pagal nustatytą poreikių formą. Siekiant užtikrinti jų privatumą, remiamų vaikų vardai ir pavardės nebuvo viešinami. Kartais patys vaikai rašydavo padėkos laiškus, bendraudavo su savo rėmėjais, tačiau tik per Fondą, nes pagal nustatytą paramos skyrimo tvarką donorų adresai jiems nebuvo atskleisti. Kasmet paramos teikėjams siūsdavome specialias ataskaitas apie vaiko gyvenimo pasikeitimą ir paramos panaudojimą. Siekiant visapusiško skaidrumo ir etiškumo, Krikščioniškasis vaikų fondas turi veiklos vykdymo nuostatus – specifinius reikalavimus. Yra ir vadinamoji „Instrukcijų knyga“ (apie 100 psl.) apie paramos suteikėjo ir gavėjo bendradarbiavimą, veiklos nuostatus, standartus, skaidrumą ir vykdymą.

Tuo metu taip pat buvo reikalingi vertėjai. Vaikų ir paramos davėjų padėkos laiškus vienas kitam reikėjo išversti. Metų pabaigoje rėmėjams ir donoram buvo siunčiamos ataskaitos su vaiko gyvenimo pasikeitimo aprašymu.

Bendradarbiavimas su miestų ir rajonų vaiko teisių apsaugos tarnybomis. Valdžios įstaigų rekomenduoti vaikai paramai gauti ją gaudavo. Kas ketvirtį Fondas teikdavo valdžios institucijoms ataskaitas apie vaikų globėjams pervedamas lėšas ir toliau bendradarbiaudavo su savivaldybėmis ir šeimomis, siekiant užtikrinti efektyviausią pagalbą ir užtikrinti esamų poreikių patenkinimą.

Fondo kvietimu užsienio ekspertai dalijosi patirtimi ir mokė Fondo ir kitų NVO darbuotojus ir savanorius.

Ruošiami sausų sriubų mišiniai labdarai Kanadoje.

„Saulutės“ parama Lietuvos vaikams nuo 1994 m.:

Panaudojant Krikščioniškojo vaikų fondo (Ričmondas, JAV) patirtį su organizacija „Saulutė“ (Čikaga, JAV) pradėjome individualios paramos vaikams programą. Nuo 1994 m. iki dabar rėmėjų paramos sulaukė 506 vaikai. Šios programos metu donorai gali siųsti papildomą paramą tiesiogiai jos gavėjams ir/arba juos lankyti, nes turi tiesioginius jų kontaktus.

Pirmieji krosnių statytojai Mosėdžiuose.

- Parama taip pat siunčiama globos įstaigoms ir šeimoms
- Finansinė parama teikiama vaikų globos namams ir kitoms paramos ir pagalbos organizacijoms
- Konkreti parama teikiama studentams

Fondas šios programos metu veikė kaip tarpininkas. Materialinę paramą siuntimui į Lietuvą paruošdavo patys donorai, kiekviena paramos siunta atliepė vaikų poreikius. Kasmet Fondas sulaukdavo maždaug keturių ar daugiau jūrinių konteinerių paramos; jis buvo atsakingas už muitų administraciją, logistiką ir paramos perdavimą jos adresatams. Ši parama buvo teikiama iki Lietuvai tampa Europos Sąjungos nare. Pagal Fondo nuostatus, rėmėjų sąrašai nėra viešinami. Fondas žino daugelio remtų vaikų – dabar jau suaugusiųjų – gyvenimo istorijas ir likimus.

Viena iš paramos rūšių – parama sėklomis. Tai suteikdavo šeimoms įrankius patiems užsiauginti daržovių.

Labdaros išskrovimas.

Šeimos džiaugiasi dovanotomis daržovių sėklomis.

Svarbiausi atsiskaitymo ir skaidrumo principai rėmėjams už siuntas:

- Specialios ataskaitos formos ir jų pateikimas paramos siuntėjams
- Nuotraukos: siuntų gavimas, perdavimas
- Padėkos laiškų vertimas ir perdavimas
- Jei rėmėjai tuo metu lankosi Lietuvoje, jie įtraukiami į paramos parengimą ir išdalijimą
- Šeimų ir organizacijų lankymas ir bendravimo palaikymas
- 2000 m. Kanados organizacijos „Universal Aid Society“ kvietimu viešnage Kanadoje bei susitikimas su paramos siuntėjais iš JAV ir Kanados
- Apsilankymas ir susitikimas su „Saulutės“ rėmėjais Čikagoje (JAV) 2000 m. ir kasmet su jų vadovais jiems lankantis Lietuvoje.

Labdara perduodama Trakų vaikų globos namams.

Romualda Navikaitė su rėmėjais iš JAV ir Kanados.

Supakuota labdara.

NVO IR SKAIDRUMAS
**LIETUVOS VAIKŲ FONDO
ATVEJO ANALIZĖ**

2021 m. spalio